

PORADNIK FINANSOWY DLA MSP

Innowacyjne pomysły są doceniane

Unia Europejska chętnie daje przedsiębiorcom pieniądze na nowatorskie projekty. Dotacje na prowadzenie prac badawczych i rozwojowych, infrastrukturę do badań i wdrażanie innowacji zostały przewidziane przede wszystkim w Programach Regionalnych poszczególnych województw, ale też z Programu Inteligentny Rozwój oraz Polska Wschodnia.

Anna Misiótek

prezes zarządu ABBEYS
Europejskie Doradztwo Finansowe

Za pomocą środków unijnych można finansować najbardziej zaawansowane projekty, związane z dynamicznym rozwojem firm, wprowadzaniem zaawansowanych technologii, procesów i innowacji. – Wsparcie dotyczy przede wszystkim prowadzenia prac badawczych, stworzenia infrastruktury do badań, zastosowania wy-

ników badań w przedsiębiorstwie, tworzenia innowacyjnych prototypów produktów. Innowacyjnym projektem może być np. stworzenie nowego lub udoskonalonego z punktu widzenia klienta produktu albo usługi, wprowadzenie nowej metody produkcji w przedsiębiorstwie, których uzupełnieniem może być innowacja polegająca na zmianie organizacji pracy przedsiębiorstwa albo na zastosowaniu nowej metody promocji produktu – mówi Anna Misiótek, prezes zarządu Abbeyes. Innowacyjne rozwiązanie może być wynikiem własnej kreatywności firmy, działalności badawczo-rozwojowej firmy lub współpracy z innymi przedsiębiorcami, instytucjami badawczymi w formie zleceń zewnętrznych lub w wyniku konsorcjum z uczelnią.

Nie dla każdego nowatorski

Pieniądze unijne to pieniądze polityczne zatem przedsiębiorca, by je otrzymać musi spełnić szereg wymogów. Warto wiedzieć, że projekt innowacyjny w rozumieniu pomysłodawcy, nie zawsze tak samo będzie potraktowany podczas procedury dofinansowania. Na pewno im większy zasięg projektu (w skali regionu, kraju), tym większe będą szanse na uzyskanie wsparcia. Znaczenie ma także czas, w którym nowe rozwiązanie zostanie zastosowane – im krócej – tym lepiej, bo świadczy to o nowatorskim zastosowaniu danego pomysłu. Istotny jest również potencjał rynkowy produktu lub usługi. Ważne jest odniesienie się do konkurencji rynkowej. – Przedsiębiorcy działający w Polsce najczęściej mają potrzebę pozyskania finansowania na budowę np. linii technologicznej czy budynku, rzadziej wprowadzają absolutnie unikatowy produkt. Raczej go ulepszają – mówi Anna Misiótek. Uzyskanie dotacji na pionierskie pomysły daje firmom szereg korzyści. – Przede wszystkim są to korzyści fi-

nansowe. Firma dostaje pieniądze na realizację projektu i nie musi angażować własnych środków lub zaciągać kredytów, które trzeba będzie spłacić. Po drugie, dzięki realizacji, stanie się konkurencyjna, będzie w stanie zaproponować klientom lepsze warunki biznesowe – dodaje.

Różne programy do wyboru

Projekty wpisujące się w regionalne specjalizacje, przyczyniające się do tworzenia nowych (trwałych) miejsc pracy, wyróżniające się poziomem innowacyjności, przyczyniające się do rozwoju eksportu (podnoszenia konkurencyjności w wymiarze międzynarodowym), realizowane na wybranych obszarach terytorialnych (np. cechujących się zwiększonym poziomem bezrobocia, niskim poziomem przedsiębiorczości), wspierające kluczowe specjalizacje kraju lub spełniające STRATEGIĘ EUROPA 2020 mogą liczyć na wsparcie z programów regionalnych. Jeśli firma potrzebuje dotacji na prace badawcze, które są zgodne z krajowymi inteligentnymi specjalizacjami, może

skorzystać ze wsparcia z Programu Inteligentny Rozwój (lista krajowych specjalizacji dostępna jest na www.smart.gov.pl). Jeśli przedsiębiorstwo nie wpisuje się w tę listę, być może wpisuje się w regionalną listę inteligentnych specjalizacji (ich lista na stronie programu regionalnego danego województwa), wsparcie można uzyskać z programu regionalnego. Firma, która zamierza wdrażać innowacje może skorzystać z Programu Polska Wschodnia lub także z wojewódzkich programów. O dofinansowanie w ramach Programu Polska Wschodnia mogą się starać firmy z województw: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego. Pieniądze będą przeznaczone na tworzenie innowacyjnych produktów i usług. Wnioski o dofinansowanie można składać w urzędach marszałkowskich bądź instytucjach, które realizują takie zadania. O pomoc w napisaniu wniosku i przygotowaniu odpowiednich dokumentów można się zwrócić do firm doradczych.

Fundusze unijne – atrakcyjne źródło kapitału dla firm

Za nami półmetek obecnej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. W Polsce środki UE są rozdysponowywane w ramach 6 krajowych programów operacyjnych oraz 16 programów regionalnych.

Katarzyna Adamiec

senior Associate, kieruje Zespołem Pomocy Publicznej w warszawskim biurze Rödl & Partner

Poza tym funkcjonują programy specjalne, dodatkowo wspierające wybrane obszary działalności firm:

- Program Horyzont 2020 stymulujący prowadzenie prac badawczych w ramach współpracy międzynarodowej sektora przedsiębiorstw oraz nauki,
- Program COSME mający ułatwić MSP dostęp do finansowania poprzez gwarancje kredytowe i kapitał,
- Program „Łącząc Europę” finansujący strategiczne inwestycje w infrastrukturę drogową, kolejową, energetyczną oraz rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Zaawansowanie procesu wykorzystania funduszy UE

Jak podaje Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju na koniec 2017 r. wsparcie ze środków unijnych otrzymało ponad 8 tys. przedsiębiorców m.in. na realizację ponad 1400 projektów B+R, wdrożenie ponad 800 innowacji produktowych oraz

ponad 400 innowacji procesowych. Na projekty, mające na celu wzmocnienie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, do końca lutego br. rozdano ponad 16 mld PLN. Dofinansowanie to było przeznaczone na pokrycie kosztów polegających m.in. na:

- inwestycjach w infrastrukturę i wyposażenie MSP
- ogólnych inwestycjach produkcyjnych MSP
- wdrażaniu projektów badawczych
- inwestycjach dotyczących ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystania zasobów w MSP
- wdrożenia usług i aplikacji TIK dla MSP (w tym handel elektroniczny, e-biznes i sieciowe procesy biznesowe)
- wdrażanie infrastruktury biznesowej w MSP.

W najbliższym czasie przedsiębiorcy kolejny raz będą mogli skorzystać z wielu konkursów. Do najatrakcyjniejszych można zaliczyć te, które dotyczą finansowania inwestycji w aktywa trwałe oraz realizacji prac B+R. Oto kilka przykładów:

- Finansowanie prac B+R w ramach programów ogólnokrajowych:
- Konkurs 1/1.1.1/2018 – „Szybka ścieżka” MSP, PO IR (nabór realizuje Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – NCBR): 01.03.2018 – 30.05.2018
- Konkurs 2/1.2/2018 Program sektorowy INNOMOTO (nabór realizuje NCBR): 11.05.2018 – 10.07.2018

• Konkurs w ramach Działania 2.3.2 „Bony na innowacje dla MSP”, PO IR (nabór realizuje PARP): 22.03.2018 – 22.11.2018

• Finansowanie prac B+R w ramach programów regionalnych:

• Konkurs w ramach RPO woj. lubelskiego, Działanie 1.2 „Badania celowe” (nabór realizuje Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości – LAWP): rozpoczęcie naboru – 05.2018

• Konkurs w ramach RPO woj. śląskiego, Działanie 1.2 „Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach” (nabór realizuje Śląskie Centrum Przedsiębiorczości): rozpoczęcie naboru – 04.2018

• Konkurs w ramach RPO woj. małopolskiego, Poddziałanie 1.2.1 „Projekty nadawczo-rozwojowe przedsiębiorstw” (nabór realizuje Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości): 28.02.2018 – 25.09.2018

• Finansowanie inwestycji przedsiębiorstw w ramach programów na poziomie krajowym:

• Konkurs w ramach Działania 2.1 „Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw”, PO IR (nabór realizuje Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju): 28.05.2018 – 06.07.2018

• Konkurs w ramach Poddziałania 3.2.1 „Badania na rynek”, PO IR (nabór realizuje PARP): 20.03.2018 – 05.12.2018

• Konkurs w ramach Poddziałania 3.2.2 „Kredyt na innowacje technologiczne”, PO IR (nabór realizuje BGK): 15.02.2018 – 24.05.2018

• Finansowanie inwestycji przedsiębiorstw w ramach programów regionalnych:

• Konkurs w ramach RPO woj. podlaskiego, Działanie 1.3 „Wspieranie inwestycji w przedsiębiorstwach”: rozpoczęcie naboru – 08.2018

• Konkurs w ramach RPO woj. kujawsko-pomorskiego, Poddziałanie 1.6.2 „Dotacje dla innowacyjnych MSP”: rozpoczęcie naboru – 29.06.2018

• Konkurs w ramach RPO woj. małopolskiego, Poddziałanie 3.4.4 „Dotacje dla MSP” (nabór realizuje Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości): rozpoczęcie naboru – 04.2018

Dlaczego warto sięgnąć po wsparcie unijne

Fundusze były i nadal są atrakcyjnym źródłem kapitału dla firm. Wynika to głównie z faktu, iż są bezzwrotne. W przypadku pomocy m.in. na zakup linii technologicznych, maszyn produkcyjnych, wartości niematerialnych i prawnych lub na pokrycie części kosztów prac budowlanych związanych z rozbudową zakładu, na największe wsparcie mogą liczyć firmy z sektora MSP, których działalność zlokalizowana jest na obszarze 4 województw Polski Wschodniej: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego oraz warmińsko-mazurskiego. Poziom dofinansowania wynosi tutaj od 60 proc. do 70 proc. Przedsiębiorstwa z województw: kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, pomorskiego, świętokrzyskiego, zachodniopomorskiego oraz w podregionach ciechanowsko-płockim, ostrołęcko-siedleckim, radomskim oraz warszawskim wschodnim mogą liczyć na dofinansowanie od 35 proc. do

55 proc. Natomiast firmy z województw dolnośląskiego, wielkopolskiego oraz śląskiego mogą sięgnąć po wsparcie od 25 proc. do 45 proc. Dla firm z podregionu warszawskiego zachodniego wsparcie sięga 20 proc.-40 proc., a dla firm z obszaru miasta stołecznego Warszawy wynosi jedynie 10 proc.-30 proc.

Badania i rozwój

W przypadku projektów badawczo-rozwojowych wielkość dofinansowania zależy od wielkości przedsiębiorstwa oraz od rodzaju prac B+R w ramach projektu. Dofinansowanie kosztów projektu będzie kształtować się na poziomie:

- od 45 proc. do 80 proc. wartości kosztów kwalifikowanych w przypadku mikro- i małych przedsiębiorstw
- od 35 proc. do 75 proc. wartości kosztów kwalifikowanych w przypadku średnich przedsiębiorstw.

Płatności zaliczkowe

Większość programów operacyjnych przewiduje płatności zaliczkowe dla przedsiębiorców na potrzeby finansowania wydatków projektowych. Opcja ta jest osiągalna po podpisaniu umowy o dofinansowanie, z której wzorem można zapoznać się już na etapie trwania konkursu. Pozwala to zaplanować sposób finansowania kosztów projektów w okresie ich realizacji. Co więcej, daje możliwość zaangażowania w mniejszym zakresie środków własnych przedsiębiorstwa zwłaszcza w początkowej fazie wdrażania przedsięwzięcia, a zatem sprzyja zapewnieniu płynności i sprawności realizacji inwestycji.

REKLAMA

Doradzamy...

...szerokie możliwości finansowania

LEASING / POŻYCZKA / FAKTORING / UBEZPIECZENIA / DŁUGOTERMINOWY WYNAJEM POJAZDÓW

Czas i pieniądz

www.efl.pl | 801 404 444

EFL
GRUPA CRÉDIT AGRICOLE

PORADNIK FINANSOWY DLA MSP

JAK ZACZAĆ WDRAŻAĆ RODO W FIRMIE?

RODO obejmuje swym zakresem regulacji niemal każdy obszar działania przedsiębiorstwa. Począwszy od obsługi klienta i realizacji zamówień, poprzez procesy rekrutacji, a dalej obsługę kadrowo-księgową, skończywszy zaś na monitoringu.

Katarzyna Sawczuk

specjalista ds. ochrony danych osobowych Rzetelna Grupa

Rozpoczynając wdrożenie RODO w firmie, należy uświadomić sobie przede wszystkim to, że nie zmienia ono w istotny sposób podstaw prawnych przetwarzania danych osobowych. Przykładowo – zgodnie ze stanowiskiem Grupy Roboczej art. 29, (niezależnego organu doradczego UE, którego opinie nie są wiążące prawnie, ale odgrywają ważną rolę w praktycznym i jednolitym stosowaniu prawa ochrony danych osobowych w państwach członkowskich) – jeśli w chwili rozpoczęcia stosowania RODO przetwarzanie danych osoby już się toczy na podstawie jej zgody, wyrażonej w sposób odpowiadający warunkom zawartym w rozporządzeniu, nie ma potrzeby, by administrator po raz kolejny pozyskiwał taką zgodę.

Nowe zasady

RODO dodaje natomiast do katalogu już obowiązujących zasad – zupełnie nowe, które niewątpliwie można uznać za rewolucyjne. Wytoczne rozporządzenia zwiększają bowiem samodzielność i odpowiedzialność administratora danych

osobowych i podmiotów przetwarzających. RODO wprowadza zasady koncentrujące się na operacjach przetwarzania danych jak: zasada rozliczalności, privacy by design (branie pod uwagę ochrony danych osobowych na etapie planowania nowych projektów) oraz privacy by default (zasada domyślnej ochrony danych osobowych). Nowe obowiązki administratorów wiążą się także z wymaganym przez RODO podejściem opartym na ryzyku i ocenie skutków dla ochrony danych osobowych.

Zaleca się, aby proces wdrożenia RODO w firmie przeprowadzony był w kilku krokach:

1. Inwentaryzacja (m.in. zbiorów, systemów IT, miejsc przetwarzania)
2. Analiza zagrożeń jakie mogą wystąpić podczas przetwarzania danych osobowych
3. Ustalenie priorytetów
4. Rekomendacje
5. Wdrożenie rozwiązań

Tzw. inwentaryzacja

Pierwszy etap to tzw. inwentaryzacja, która polega na ustaleniu w jakim zakresie firma dysponuje danymi osobowymi i w jakich procesach je przetwarza. Administrator danych osobowych (dalej: ADO) rozpoczyna swoje działania od zidentyfikowania posiadanych zbiorów danych osobowych. W tym celu bada wszystkie obszary działalności firmy, spośród których najważniejsze będą: bezpieczeństwo/IT, marketing i obsługa klienta, HR, obsługa księgowo i prawna, dostawcy i inne jak np. mo-

onitoring, czy wykorzystanie technologii biometrycznych. Kompleksowa analiza organizacji pozwoli ustalić miejsca przetwarzania danych osobowych, a także wykorzystywane do tego systemy informatyczne lub fakt, że dane w zbiorze przetwarzane są wyłącznie w formie papierowej.

W dalszej kolejności ADO identyfikuje wszystkie podmioty przetwarzające dane, czyli te, którym dane są powierzane na podstawie umowy powierzenia. Na tym etapie ustala także podmioty, którym dane są udostępniane. ADO weryfikuje także zastosowane środki techniczne i organizacyjne oraz dokumentację obejmującą te obszary. Na tym etapie warto zweryfikować system ochrony danych z normą ISO/IEC 27 001, która w znacznym stopniu odpowiada wymogom RODO. Działania w ramach inwentaryzacji oraz zbadanie procesów przetwarzania danych pod kątem realizacji zasad przetwarzania danych wyrażonych w art. 5 ust. 1 RODO, umożliwią wykazanie ewentualnych zagrożeń w systemie ochrony danych osobowych i ocenienie ich w kontekście ryzyka dla prywatności osób, których dane dotyczą. Zagrożenia te mogą pojawić się na przykład w postaci braku umowy powierzenia z procesorem, z którego usług korzysta ADO czy w zakresie realizacji obowiązku informacyjnego wobec osób, od których dane są zbierane. Kolejnym naruszeniem będzie brak zgody na przetwarzanie danych osobowych, np. w celu wysyłki newslettera, czyli brak podstawy legalizującej procesy operacji na danych w zakresie marketingu towarów i usług. Posiadając wykaz zagrożeń, ADO ustala priorytety, czyli kolejność w jakiej uchybienia będą usuwane.

Rekomendacje

Swoje działania ADO kończy rekomendacjami, czyli zalecaniami jakie zmiany i rozwiązania należy wprowadzić w celu wdrożenia RODO i zapewnienie systemu ochrony danych osobowych zgodnego z wytycznymi rozporządzenia. Mogą to być np. instrukcje dla pracowników w zakresie zastanych uchybień; środki naprawcze oraz mające na celu zapobiec podobnym sytuacjom w przyszłości.

Zaleca się, aby ADO dokumentował swoje działania związane z wdrożeniem RODO i realizowaniem obowiązków nałożonych na niego wymogami rozporządzenia. Wynika to z zasady rozliczalności, zgodnie z którą ADO jest zobligowany do przestrzegania zasad przetwarzania danych osobowych i do wykazania tego, że faktycznie ich przestrzega.

Punktem wyjścia dla ADO są wytyczne RODO w zakresie sposobu przetwarzania danych oraz zatwierdzone kodeksy postępowania. Zgodnie z zasadą zgodności z prawem przetwarzania danych oraz rzetelności i przejrzystości ADO prowadzi rejestr czynności przetwarzania. Zbiera również wszelkie dokumenty potwierdzające np. odebranie zgody, czy zastosowane rekomendacje. W ramach zasady przejrzystości ADO przygotowuje zwięzłe i zrozumiałe komunikaty np. te kierowane do ogółu na stronie www.

W określonym celu

Kolejnym wymogiem RODO jest ograniczenie celu polegające na tym, że dane osobowe muszą być zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach. Wiąże się to z zasadą minimalizacji danych. Dane osobowe muszą być adekwatne

i ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane. ADO określa cel przetwarzania danych w momencie w momencie ich zbierania oraz ich zakres – adekwatny do celu i dokumentuje swoje założenia w polityce bezpieczeństwa.

Zgodnie z zasadą prawidłowości dane osobowe muszą być prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane. RODO pozostawia do decyzji administratorów działania w zakresie zapewnienia prawidłowości. ADO określa procedury gwarantujące realizację praw osób, których dane dotyczą – do sprostowania danych oraz do ograniczenia przetwarzania. Kolejnym obszarem, który reguluje ADO są zasady retencji danych i harmonogram usuwania danych. Zgodnie bowiem z wymogiem ograniczenia przechowywania dane osobowe muszą być przechowywane przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane są przetwarzane.

W zakresie realizacji zasady integralności i poufności ADO zapewnia bezpieczeństwo danych m.in. poprzez szyfrowanie i kontrolę dostępu do danych – jak zastosowanie logi-
nów i haseł, czy kart dostępu.

Podsumowując, ADO w celu wdrożenia RODO powinien zbadać funkcjonujący system ochrony danych osobowych i dokumentację, ocenić ryzyko i przeanalizować zagrożenia w systemie w kontekście wymogów przewidzianych w rozporządzeniu i zgodnie z ustalonymi priorytetami, przygotować rekomendacje w zakresie dostosowania do tych wymogów. Zgodnie z zasadą rozliczalności, działania te powinny zostać w rzetelny i przejrzysty sposób udokumentowane.

Małe i średnie firmy weszły w nowy rok z apetytem na wysoką sprzedaż

Od czterech lat prowadzimy kwartalne badanie „Barometr EFL”. Jest to syntetyczny wskaźnik, który informuje o skłonności firm z sektora MŚP do rozwoju, który jest rozumiany jako stawianie sobie przez przedsiębiorstwa celów związanych ze wzrostem sprzedaży i produkcji, ekspansją na nowe rynki i maksymalizacją zysków.

Radosław Kuczyński

prezes zarządu EFL

Pierwszy tegoroczny odczyt „Barometru EFL”²¹ wyniósł 56,8 pkt. i jest porównywalny ze wskaźnikiem sprzed kwartału (58,2 pkt.) oraz sprzed roku (57,1 pkt.). Można więc wciąż mówić o kontynuacji

pozytywnych nastrojów w sektorze MŚP. Co więcej, aż 38 proc. mikro, małych i średnich firm planuje dwukrotne zwiększenie sprzedaży.

Na te optymistyczne prognozy wpływ mają zarówno wewnętrzne dane dotyczące zamówień, jak i informacje makroekonomiczne oraz prognozy analityków, które ostatnio są bardzo optymistyczne. Na przykład GUS podał wstępny szacunek wzrostu gospodarczego w IV kwartale ubiegłego roku na poziomie aż 5,1 proc. r/r, co jest bardzo wysokim wynikiem. Do tego branża leasingowa, która w 2017 roku przekroczyła kolejną granicę finansowania, zapowiedziała,

że ten rok będzie dziewiątym z rzędu, w którym będzie rosła. Jeśli dodamy rosnący eksport oraz zwiększające się wydatki konsumentów, nie powinny dziwić bardzo optymistyczne prognozy firm dotyczące sprzedaży.

Sprzedaż napędza MŚP

Wśród czterech obszarów, które składają się na wartość głównego indeksu „Barometru EFL”, warto zwrócić uwagę na istotną poprawę nastrojów pod względem planowanej sprzedaży produktów i usług. 37,6 proc. przedsiębiorców liczy na większe zamówienia na początku roku. To wynik o 9,3 pp. wyższy niż kwartał wcześniej oraz dwa razy wyższy niż rok temu (IQ2017 – 18,3 proc.). Co więcej, tak wielu sprzedażowych optymistów nie mieliśmy od niemal 2 lat (IIQ2016 – 41,8 proc.)

Szacowany wzrost sprzedaży pociągnął za sobą bardziej optymistyczne

oceny dotyczące płynności finansowej w porównaniu rok do roku (IQ 2018 – 25,5 proc.; IQ 2017 – 13,5 proc.).

Biorąc pod uwagę planowany poziom inwestycji w środki trwałe, w I kwartale tego roku mamy do czynienia z niższym odsetkiem optymistów niż pod koniec ubiegłego roku (34,9 proc.; -6,5 pp. kw/kw.). Jednak rok do roku widać niewielki wzrost (+3 pp.).

Przedsiębiorcy przewidują poprawę bieżącej sytuacji, o czym świadczy apetyt na wyższą sprzedaż i lepszą płynność finansową. Jednak utrzymywanie się niskiej skłonności do inwestowania może oznaczać wstrzymanie rozwoju w kolejnych kwartałach. Liczymy jednak, że potwierdzi się nasza dotychczasowa obserwacja, że po pogorszeniu nastrojów MŚP na początku roku następuje ich poprawa w kolejnym

okresie. W związku z tym należy się spodziewać, że w II kwartale b.r. – analogicznie do 2016 i 2017 roku – nastąpi wzrost wskaźnika „Barometru EFL”.

1. Barometr EFL jest syntetycznym wskaźnikiem informującym o skłonności firm z sektora MŚP do wzrostu (tj. rozwoju rozumianego, jako stawianie sobie przez przedsiębiorstwa celów związanych ze wzrostem sprzedaży i produkcji, ekspansją na nowe rynki i maksymalizacją zysków, co jest związane z inwestycjami w środki trwałe). Prognozowana na dany kwartał kondycja finansowa firm MŚP daje punkt odniesienia do wnioskowania o zakładanym kierunku zmian, które sprzyjają wzrostowi lub działają hamująco na rozwój firm. Badanie przygotowuje się przez Ecorys na zlecenie Europejskiego Funduszu Leasingowego SA, a jego wyniki są publikowane co kwartał. Jego uczestnicy to mikro, małe i średnie firmy terenu całej Polski. W badaniu wzięła udział reprezentatywna grupa 600 mikro, małych i średnich firm. Aktualna edycja badania odbyła się w dniach 1-9 lutego 2018 r.

Sektor MŚP bezpieczny cyfrowo

Cyberbezpieczeństwo na co dzień kojarzy się nam z przeciwdziałaniem atakom hakerów czy sposobami na ochronę danych przed dostaniem się w niepowołane ręce. Dziś o bezpieczeństwo danych troszczą się także przedsiębiorcy z sektora MŚP. Coraz częściej korzystają oni z rozwiązań chmurowych, przechowując i przetwarzając swoje dane i dane swoich klientów na zewnętrznych serwerach. Czy takie rozwiązania są bezpieczne?

Krzysztof **Cebrat**
prezes zarządu nazwa.pl

Według ekspertów wartość rynku cloud storage do 2021 roku będzie wynosić ok. 75 mld dolarów. Natomiast usługi związane z przetwarzaniem i przechowywaniem danych staną się istotną gałęzią gospodarki krajów rozwiniętych. Dlatego cyfrowe bezpieczeństwo danych jest tak ważne i nie bez znaczenia jest to, komu powierzamy nasze dane i gdzie są one przechowywane.

Czym jest cyberbezpieczeństwo?

Dbałość o bezpieczeństwo danych jest dziś koniecznym elementem funkcjonowania każdej firmy. Poczynając od procedur dostępu do informacji, jak i miejsca ich przechowywania. Do niedawna firmy inwestowały we własne serwerownie i systemy zabezpieczeń, jednak rozwój nowoczesnych usług hostingowych sprawił, że właściciele firm coraz częściej trzymają swoje dane w chmurze. Dziś korzystanie z zewnętrznych usług hostingowych to nie tylko coraz popularniejszy trend, ale także dbanie o bezpieczeństwo danych, rozumiane na wielu poziomach. Nowoczesna firma hostingowa zapewni ochronę danych na znacznie wyższym poziomie niż nawet najlepsze własne rozwiązania, dostępne dla sektora MŚP.

W dodatku usługi towarzyszące wirtualnej pamięci przyczynią się do rozwoju biznesu i tu także ma znaczenie, gdzie znajdują się dane.

Jak chronione są dane?

Nowoczesne centra przetwarzania danych dysponują szeregiem zabezpieczeń, od fizycznego bezpieczeństwa infrastruktury do wielopoziomowych firewalli chroniących dane przed atakami cyberprzestępców. Zabezpieczenia stosowane w tego typu jednostkach obejmują kwestie dywersyfikacji dostępu do centralnych światłowodów, zabezpieczenia energetyczne oraz pełną ochronę przeciwpożarową, opartą o redundantny system gaszenia gazem neutralnym dla ludzi, sprzętu i środowiska. Zastosowane rozwiązania spełniają najwyższe normy i standardy certyfikowane przez polskie, europejskie, jak i natowskie instytucje. Jakby tego było mało, dane są odpowiednio przechowywane i backupowane. Najnowsze dyski, złożone w odpowiedniej architekturze – RAID (Redundant Array of Independent Disks), zapewniają bezawaryjne działanie systemu. Jeżeli, co jest niezwykle mało prawdopodobne, dane uległyby zniszczeniu, to nadal są one do odzyskania. Informacje zawarte na dyskach są replikowane w czasie rzeczywistym oraz backupowane do innej lokalizacji, dzięki czemu w razie jakichkolwiek problemów można załadować je z innych serwerów.

Czynnik ludzki

Nie od dziś wiadomo, że najsłabszym elementem systemu jest czyn-

nik ludzki. Jakiś czas temu, właśnie przez błąd człowieka i brak procedur, kilka tysięcy osób straciło bezpowrotnie swoje dane. Czynnikiem ludzki jest jednym z ogniw, które cały proces dostępu do danych i ich bezpieczeństwa musi uwzględniać. W naszej firmie dostęp administratorów do danych oparty jest o kilkustopniowy mechanizm autoryzacji oraz wielostopniowy poziom uprawnień. Mówiąc wprost, bardzo ściśle kontrolujemy, kto i do jakich systemów ma dostęp. Dodatkowo sama komunikacja z serwerami odbywa się przez szyfrowane tunele tak, aby chronić sam proces czuwania nad infrastrukturą. Całości dopełniają zaawansowane urządzenia na firewallach.

Lokalizacja ma znaczenie

Przy wyborze serwera jedną z głównych wytycznych powinna być jego odpowiednia geolokalizacja. Wiele firm decyduje się na tańsze rozwiązania wykorzystujące serwery zlokalizowane w data center w Niemczech,

USA czy Chinach. Wbrew pozorom ma to niebagatelne znaczenie pod kątem bezpieczeństwa i szybkości działania usługi. Od strony technicznej jednym z głównych plusów posiadania serwera w Polsce są mniejsze opóźnienia w działaniu usługi. Chodzi tutaj głównie o przesył danych przez sieć. Im większa odległość, tym dłużej to trwa. Przy obecnie działających aplikacjach i stronach internetowych serwujących dynamiczną treść ma to bardzo duże znaczenie dla końcowego użytkownika. Dodatkowo w razie problemów, mając serwer w polskiej firmie, łatwo będziemy mogli skontaktować się z biurem obsługi i rozwiązać potencjalne problemy. Nie można tego powiedzieć o firmie zagranicznej, gdzie kontakt odbywa się głównie mailowo, bez żadnej gwarancji odpowiedzi. Na całość bezpieczeństwa ma wpływ również fakt, że mając serwer w Polsce, jesteśmy chronieni polskim prawem, które jest mocno nastawione na odbiorcę usługi.

Biznes lubi bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo danych mocno wpływa na biznes, ponieważ firma przede wszystkim jest wiarygodna wobec swoich klientów, a takie są poszukiwane. Z drugiej strony bezpieczne dane stanowią zabezpieczenie również dla samej firmy, która nie musi obawiać się ich utraty. Dzięki temu można być pewnym, że dane są chronione. Takie rozwiązania dostarczają dziś nowoczesne firmy hostingowe, biorąc za to pełną odpowiedzialność. Ważne pliki, zawartość skrzynek mailowych, baz danych, aplikacje, strony internetowe to w obecnych czasach główne aktywa przedsiębiorstw, bez których nie można funkcjonować. Z tego powodu zadbanie o ich bezpieczeństwo jest podstawową kwestią. Polski sektor MŚP posiada do dyspozycji szereg rozwiązań chmurowych oferowanych przez polskich i zagranicznych dostawców. Powierzając swoje dane, warto przemyśleć komu się je daje w opiekę i jakie elementy przy wyborze oferty są dla nas ważne.

Stabilizacja istotnego dla MŚP instrumentu wsparcia działalności gospodarczej

dr Grażyna **Magdziak**

ekspertka BCC ds. restrukturyzacji przedsiębiorstw minister skarbu i prywatyzacji w Gospodarczym Gabinetie Cieni BCC

Rozporządzenie ministra finansów w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy de minimis w formie gwarancji spłaty kredytów ma stanowić ugruntowanie na rynku polskim instytucji pomocy de minimis dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw w formie gwarancji udzielanej przez Bank Go-

spodarstwa Krajowego na spłatę kredytów obrotowych i innowacyjnych. Pomoc ta funkcjonowała dotychczas w oparciu o środki budżetowe i dotacyjne w ramach perspektywy finansowej UE 2013-2020. Program cieszy się dużym zainteresowaniem firm, ponieważ skorzystało z niego już 132,2 tys. podmiotów, uzyskując gwarancje kredytowe na kwotę 44,8 mld zł.

Obecnie, rząd zamierza nadać tej formie wsparcia małych i średnich firm trwały charakter, uznając ją za ważny element realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Zało-

żono zatem iż po roku 2020, tj. po wejściu w życie kolejnej perspektywy finansowej UE, konieczne będzie wydanie nowego rozporządzenia określającego zasady przyznawania na ten cel środków dotacyjnych. Proponuje się też przyjąć specjalny model pokrywania wydatków i kosztów udzielania powyższych gwarancji. Mają to być fundusze uwolnione z instrumentów wsparcia obecnej i minionej perspektywy finansowej UE, środki realizowane z kapitałów BGK i z dobrowolnej partycypacji interesariuszy, a także – uzupełniająco – środki z budżetu państwa.

Z punktu widzenia przedsiębiorcy:

Warunki uzyskanej pomocy tj. przede wszystkim identyfikacja beneficjentów (sektor MŚP), gwarantowana kwota kredytu (200 tys. euro lub 100 tys. euro w branży transportu drogowego), wielkość kredytu podlegającego gwarancji (60 proc. całego kredytu) i tzw. warunki przejrzystości pomocy mają być tożsame z tymi, jakie przewiduje obecne rozporządzenie unijne. BCC pozytywnie ocenia propozycję przedłożoną przez ministra finansów, ponieważ pozwala ona

na stabilizację bardzo ważnego dla przedsiębiorstw z grupy MŚP instrumentu wsparcia ich działalności gospodarczej. W istocie jednak, praktyczne znaczenie tego nowego rozwiązania zależeć będzie od rzeczywistej puli pieniędzy, jakie na rzecz przedmiotowego programu zgromadzone zostaną w BGK, zarówno do 2020 r. jak i później. Źródła funduszy służących pokrywaniu wydatków i kosztów programu zostały bowiem określone bardzo ogólnie, z wyraźnym zaznaczeniem, że partycypacja w nich budżetu państwa będzie tylko uzupełniająca.

PORADNIK FINANSOWY DLA MSP

Uzyskać wsparcie dla prowadzonej działalności

Biorąc pod uwagę fakt, że środki z obecnego budżetu unijnego zostały przewidziane na lata 2014-2020, mamy jeszcze trochę czasu na ich rozsądne wykorzystanie. Jeżeli ktoś uważa, że zdążyliśmy je już wszystkie wydać i mamy do dyspozycji jedynie skromne pozostałości po ostatnim unijnym „rozdaniu”, będzie zaskoczony mnogością konkursów i programów, dzięki którym może uzyskać wsparcie dla prowadzonej działalności.

Katarzyna Heflik
koordynator ds. rozwoju
jednostek franczyzowych,
Lauren Peso Polska

gentny rozwój” w ramach działania 1.1.1 „Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa” w każdej z dwóch organizowanych rund konkursu jest do rozdysponowania budżet w wysokości 700 mln zł. Wsparcie w tym programie dotyczy projektów badawczo-rozwojowych, zatem ich beneficjentami mogą zostać firmy, które prowadzą lub mają w planach prowadzenie tego typu działań w procesie stworzenia nowego towaru czy usługi bądź też widocznego udoskonalenia oferowanego asortymentu. Warunek – końcowa faza to wdrożenie opracowywanego rozwiązania. Dodatkowo jest także ułatwienie w postaci możliwości korzystania przez firmę z usług podwykonawców przy realizowaniu niektórych etapów prac.

Finansowanie przedsięwzięć B+R

Na uwagę w 2018 r. na pewno zasługują programy skupione na finansowaniu przedsięwzięć B+R istotnych z punktu widzenia rozwoju poszczególnych branż/gałęzi gospodarki. W myśl idei przedsiębiorczego odkrywania i w ramach działania 1.2 „Sektorowe programy B+R” w tym roku szansę na skorzystanie z dofinansowania otrzymują cztery sektory: Innowacyjny Recykling (wsparcie sektora recyklingu surowców mineralnych i drewna), Innomoto (poświęcony branży motoryzacyjnej), InnoNeuroPharm (główne założenia to wzrost konkurencyjności i innowacyjności rodzimego sektora farmaceutycznego wliczając gałąź neuromedycyny) oraz InnoShip (wsparcie produkcji stoczniowej).

Na preferencyjnych warunkach

Ciekawym rozwiązaniem jest także propozycja pożyczek i kredytów na preferencyjnych warunkach oferowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. W ramach działania 3.2.2 „Kredyt na innowacje technologiczne” BGK wspiera w ten sposób projekty polegające na wdrażaniu in-

nowacji o charakterze technologicznym. Nowa technologia powinna być stworzona przez przedsiębiorcę bądź też zakupiona od zewnętrznego dostawcy, przy czym beneficjent unijnych funduszy jest zobowiązany do samodzielnego jej wdrożenia. Co najmniej krajowy zasięg wprowadzonej innowacji oraz nowy lub znacząco ulepszony produkt jako efekt końcowy to warunki konieczne do otrzymania wsparcia. 550 mln zł to pula środków do podziału więc tutaj pewnie również chętnych nie zabraknie.

Ochrona środowiska

Przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska także w 2018 r. cieszą się powodzeniem. Głównymi priorytetami, w oparciu o które jest przyznawane dofinansowanie, są zmniejszenie emisyjności gospodarki oraz ochrona środowiska – w tym adaptacja do zmian klimatu. Na uwagę zasługują trzy działania w ramach tego programu: 1.2 „Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach”; 1.5 „Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu”;

1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego”. 100 mln zł na każdy projekt także w tym przypadku skłoni firmy do wysięgu o dotacje.

Kapitał ludzki

Odkładając na bok temat nowych technologii czy rozwoju gospodarki pozostaje pytanie, jak mają się sprawy w przypadku funduszy przeznaczonych na rozwój kapitału ludzkiego? Po zgłębieniu tajników Podmiotowego Systemu Finansowania opartego na procentowych dofinansowaniach do szkoleń, refundacji części poniesionych kosztów czy też systemie bonów szkoleniowych upewniamy się, że przedsiębiorcy także w tym roku mają możliwość podniesienia kompetencji swoich pracowników w oparciu o przydzielone dofinansowanie. Poszczególne województwa mają co prawda różne kryteria naboru wniosków i zasady rozdzielania środków, ale jak powszechnie wiadomo, inwestycja w pracownika przekłada się na zysk całej firmy więc możliwości uzyskania dofinansowania na tym polu również cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem.

Obecny rok obfituje w szereg projektów poświęconych z jednej strony badaniom nad nowymi towarami, usługami czy technologiami, a z drugiej skierowanych do przedsiębiorców z mniej rozwiniętych regionów. Kwoty dotacji przewidzianych na ten cel mówią same za siebie – jest o co powalczyć. W samym programie „Inteli-

Jak przedsiębiorcy z Europy finansują swoje biznesy?

Według badania Global Business Monitor 2017 reinwestowanie zysków firmy jest głównym źródłem finansowania dla przedsiębiorców z sektora MŚP zarówno w Europie, Azji, jak i Ameryce Północnej – to rozwiązanie wybiera prawie połowa respondentów (43 proc.). Najczęściej wykorzystywaną metodą finansowania zewnętrznego są kredyty bankowe (13 proc.) i private equity (4 proc.). Z badań wynika, że przedsiębiorcy na całym świecie planują rozwój prowadzonej działalności. Co dziesiąty badany planuje złożyć w najbliższym czasie wniosek o finansowanie zewnętrzne.

Zdaniem przedsiębiorców z 11 badanych krajów takich jak: Kanada, Republika Czeska, Francja, Niemcy, Hongkong, Holandia, Irlandia, Polska, Singapur, Wielka Brytania oraz Stany Zjednoczone. Aż dwie piąte (40 proc.) uważa, że ma zapewniony bardzo dobry dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania.

Finansowanie okiem polskiego przedsiębiorcy

Liczba polskich MŚP korzystających z finansowania zewnętrznego spada. Tylko 45 proc. respondentów zadeklarowało w badaniu Global Business Monitor 2017, że korzystało w ostatnim czasie z zewnętrznych źródeł finansowania. Jeden na pięciu (19 proc.) badanych przedsiębiorców twierdzi, że jego wniosek został odrzucony. Prawie połowa prowadzących działalność, których wnioski o finansowanie nie zostały rozpatrzone pozytywnie przyznaje, że

było to spowodowane niską zdolnością kredytową firmy. -Mówiąc o źródłach finansowania przedsiębiorstwa nie możemy zapomnieć o faktoringu. 14. fala badania Bibby MSP Index pokazała, że obecnie z tego rozwiązania korzysta 10 proc. firm z sektora MŚP w Polsce. Na podstawie wyników przedstawionych przez Polski Związek Faktorów możemy stwierdzić, że jest to narzędzie coraz częściej doceniane przez podmioty z różnych branż. Obroty instytucji faktoringowych w 2017 r. wyniosły 185 mld zł, czyli o prawie 17 proc. więcej niż w 2016 r. – komentuje Jerzy Dąbrowski dyrektor generalny firmy faktoringowej Bibby Financial Services. Wśród członków Polskiego Związku Faktorów Bibby Financial Services może pochwalić się 3. miejscem pod względem najwyższej liczby klientów oraz wzrostem liczby klientów w ciągu całego roku o ponad 64 proc. – dodaje Jerzy Dąbrowski.

Sytuacja na rynku europejskim

Przykładowo zdaniem niemieckich przedsiębiorców głównym źródłem finansowania jest reinwestowanie zysków firmy – decyduje się na nie ponad połowa respondentów (58 proc.). Aż 47 proc. badanych uważa, że dostępność wsparcia finansowego w ich kraju jest doskonała lub dobra. Zaledwie co dziesiąte przedsiębiorstwo twierdzi, że jego podanie o finansowanie zostało odrzucone. W przy-

padku Irlandii ponad jedna trzecia przedsiębiorców (37 proc.) korzysta z zewnętrznych źródeł finansowania, prowadzący biznes z tego kraju potwierdzają trudności w dostępie do nich. Aż 29 proc. przedsiębiorców w tym kraju przyznaje, że możliwość otrzymania wsparcia budżetu firmy z zewnętrznych źródeł jest utrudniona. – Dostęp do finansowania działalności przedsiębiorstwa jest zależny od sytuacji panującej na rynku.

Państwa, które dynamicznie się rozwijają stwarzają rodzimym firmom możliwości do dalszego rozwoju. Stabilna sytuacja gospodarcza jest bardzo ważna zwłaszcza z perspektywy podmiotów z sektora MŚP, które ze względu na swój rozmiar, posiadają małe zaplecze kapitału, czy też niewielkie doświadczenie na rynku i są narażone na szereg negatywnych konsekwencji niekorzystnej koniunktury – dodaje Jerzy Dąbrowski.